

Nemčijo pretresla izguba ladje - CIO kritizira del. zakon

Nemci bili prepričani, da se bo ladja Graf Spee izmuznila skozi angleško in francosko stražo. — Velika potrtost, ko se je izvedelo, da je moralo ladjo potopiti njeno lastno moštvo. — Povelje za potopitev dal Hitler.

Berlin, Nemčija. — Ta ponedeljek je bil za Nemce nekaj dan žalovanja, kajti globoko jih je pretresla žalostna usoda ene njenih velikih bojnih ladij, katero je lastna posadka potopila večer prej v južnoameriških vodah. Nemčija je bila tem bolj razočarana nad tem poročilom, ker je prišlo do dogodka popolnoma nepričakovano. Prevladalo je namreč nekako čeznaravno zaupanje v zmoglosti nemškega mornariškega osoblja, češ, ako je moglo to tako srečno pripeljati domov velik parnik Bremen, se bo gotovo izmuznil tudi "Graf Spee," kakor se je omenjena bojna ladja imenovala. Vedelo se je, da preže na njo angleške in francoske ladje, da jo napadejo, ko se prikaže iz pristanišča Montevideo, kamor se je po boju poškodovana zahtela, toda zaupanje je bilo veliko, zato je bil pretres tem bolj silen.

Nazijsko časopisje je bilo po pomorski bitki, katero je vodila ta ladja proti trem angleškim zadnjim sredo, polno proslavljanja o izredni hrabrosti, ki jo je ob bitki pokazalo ladjino moštvo in, da je bila zmaga pravzaprav na njih strani, četudi je bila ladja poškodovana. V nedeljo je ta hvala utihnila, kakor bi se nekako hotelo prebivalstvo pripraviti na nadaljnje neugodne vesti, in te so v resnici bile priobčene v ponedeljek zjutraj.

V poročilu se na kratko objavlja, da je ukazal ladjo potopiti Hitler sam. Vzrok za to povelje se ne omenja in zato se o njem lahko le domneva. Nekateri trdijo, da je hotel s tem Hitler odstraniti nevarnost, da bi druge države izvedele za tajne motorje, ki so jih iznašli Nemci za svoje ladje. Drugi pravijo, da se je hotela s tem činom pokazati odločnost Nemčije, češ, da rajši sami uničijo ladjo kakor pa, da bi privoščili Angliji to veselje. Zopet drugi pa so mnenja, da bi ladja, ako bi ostala internirana v Uruguaju, itak Nemčiji cel čas vojne nič ne koristila; po vojni pa bo itak dobila Nemčija vse angleške brodogradnje in bo to izguba lahko pogrešala: Hitler je namreč prepričan, da bo Anglijo premagal.

Dramatični dogodek potopitve ladje Graf Spee se je izvršil tri milje daleč od uruguajskega obrežja. Predno so jo razstrelili, jo je cela posadka zapustila. Še prej pa je njen kapitan v razdraženem tonu objavil, da Uruguaj ni dal ladji dovolj časa za popravila in, da mu zato ne preostaja drugega kakor, da jo potopi. Od Uruguaja je namreč dobila ladja obvestilo, da mora v nedeljo zapustiti pristanišče, ali pa bo internirana. Ko se je moštvo blizalo obrežju, se je zaslišala eksplozija in tri minute pozneje je bila ta 10.000 tonbilska ladja že na dnu.

TURČIJA PROTI NAZIJE

Iznati dala Nemce, ki so vodili propagando.

Istanbul, Turčija. — Turška vlada je ponovno pokazala, da bo vsaka snubitev nazijev pri njej brezuspešna. Šla je namreč tako daleč, da je odredila silo proti vsaki nemški propagandi. Tako je koncem zadnjega tedna policija izvršila preiskavo pri nekem nemškem listu, zaplenila množico propagandnega materiala in aretirala več oseb. V nedeljo pa je bil izdan ukaz, da se izžene iz države 107 Nemcev, ki so bili osumljeni nedovoljene aktivnosti. Kakor znano, se je Turčija pred par meseci postavila na stran Anglije in Francije ter je sklenila z njima medsebojni obrambni pakt.

KONGRESNIKA POBRALA NAGLA SMRT

New York, N. Y. — Na svojem domu je umrl tukaj nagla smrti vsled srčne kapi zadnji nedeljo kongresnik Wm. I. Sirovich. Pokojni je bil star 57 let, sin nekake judovskega rabija in po poklicu zdravnik. Ze od svojih mladih let pa se je zanimal za politiko in je sedel v kongresu od 1926 naprej.

ŠTORKLJA IMELA DOSTI SITNOSTI

Moskva, Rusija. — Iz sibirskega mesta Irkutsk prihaja poročilo, o nenavadnem dogodku. V neki samotni vasi je imela neka ženska poroditi. Ker pa ni tamkaj zdravnika, so ji poslali aeroplan, da jo odpelje semkaj v bolnico. Ko so leteli kakih sto milj, je ženska zahtevala, da letalo pristane, kar se je tudi zgodilo, in sicer v nekem gozdu. Tamkaj je ženska porodila dva otroka. Nadaljevali so vožnjo, toda ženska je kmalu zahtevala ponovni pristane in točasno je prišel na svet še en otrok. Trojčki in mati so bili srečno pripeljani semkaj v bolnico in je njih stanje ugodno, toda pilota je baje nenavaden doživljal precej pretresel.

SONČNI ŽAREK POVZROČIL POŽAR

Santa Monica, Cal. — Neka električna žarnica je koncentrirala sončni žarek zadnji petek v Douglas aeroplanski tovarni. Žarišče je padlo na neko gorljivo blago in iz tega se je razvnel požar, ki je povzročil \$25.000 škode.

MR. LEO JURJOVEC BO GOVORIL NA RADIO PRIHODNJO NEDELJO

Chicago, Ill. — Prihodnjo nedeljo, dne 24. dec., med 9. in 10. uro bo govoril med programom jugoslovanskega radio na postaji WGES v Chicagu Mr. Leo Jurjovec. Njegov govor bo za Slovence zelo zanimiv, na kar se Zelo poslušalce še posebno opozarja.

IZ ALUMINIJA DELAJO DENAR

Berlin, Nemčija. — Državna banka je objavila, da bo v kratkem pričela izdajati novce po 50 pfenigov iz aluminija, da z njimi nadomesti sedanje kovance iz niklja. Nikljasti novci po eno, dve in pet mark so bili že prej vzeti iz prometa ter nadomeščeni s papirnati bankovci.

KRIŽEM SVETA

London, Anglija. — V nekih poročilih iz Moskve se izraža ugotovitev, da so naziji prišli angleškega diplomata G. Verekerja. Ta je bil prej nastavljen pri poslanstvu v Moskvi in se je vračal domov, da odide na neko drugo službeno mesto. Baje so ga naziji ugrabili z neke estonske ladje.

Amsterdam, Nizozemska. — Nad vzhodno in srednjo Nizozemsko so se zadnji nedeljo pojavili neki tujezemski aeroplani. Nizozemska artilerija je streljala proti njim ter jih pregnala, ne, da bi bila katera gredala.

Praga, Češka. — Od bojišča naprej bodo stopile na Češkem enake omejitve glede življenja in veljavo, kakršne so v Nemčiji, namreč da bo treba imeti tudi za obed v restorantu živilsko karto, od Novega leta dalje pa bo prava kava morala izginiti.

VOHUNE BAJE SPUŠČAJO S PADALI

Pariz, Francija. — Ker se je dognalo, da so Nemci skušali spraviti svoje vohune preko meje v Francijo potom padal iz aeroplanov in so nekaj takih špijonov tudi ujeli za daj Maginotovo linijo, so francoski listi zadnji nedeljo opozorili podeželsko prebivalstvo, naj bo na preži za takimi poizkusi. Predvsem se mu zabičuje, naj ujame vsakogar, ki bi pristal na zemljo s padalom, če bi tudi morda bil obložen v francosko vojaško uniformo, ter ga izroči vojaškim oblastem; te bodo potem ugotovile, ali je bil to francoski letalec, ali kak špijon.

DIEŠOV ODBOR UTEGNE POVABITI TROTSKIJA

Mexico City, Mehika. — Iznati bivši boljševiški vodja v Rusiji, Leon Trotski, ki prebiva v Mehiki, se je zadnji nedeljo izrazil, da nima sicer nikakih zvez z voditelji Diešovega odbora za preiskovanje neameriških aktivnosti v Zd. državah in, da ni pripravljen sprejeti njih povabi za razmotrivanje za zaprtimi vrati o Stalinovih aktivnostih, vendar pa bi bil pri volji, nastopiti pred celokupnim odborom. Pripravljen je pravi, dati ameriški javnosti razne informacije o zadevah, ki so njemu bolj znane kot komu drugemu. Diešov odbor ima namen, da povabi Trotskija preko meje in ga zasliši v Austinu, Tex.

PREDLOGI ZA KONGRES

CIO odbor predložil kongresu zahteve, da se poostrijo določbe v Wagnerjevem delavskem zakonu.

Washington, D. C. — Proti Wagnerjevemu delavskemu zakonu in proti odboru za uravnavanje delavskih odnosov, ki posluje po določbah tega zakona, se je zdaj prvič krat slišala kritika iz vrst CIO del. organizacije. Izrekla se je od posebnega CIO odbora, ki je bil sestavljen, da izdela program, kateri se bo predložil kongresu v prihodnjem zasedanju in kateremu načeluje predsednik John Lewis, sam.

V objavi, ki je bila od tega odbora izdana zadnji nedeljo, se je povdarjalo, da je vladni odbor za del. odnose, da "pomiri reakcionarne interese, vključno amer. del. federacijo, izdal odločitve, ki ogrožajo obstoj industrijalnih unij CIO, ker je v industrijskih podjetjih, organiziranih od CIO, izločil rokodelce." Zahteva se sprejem zakona, ki bo kaj takega v bodoče onemogočil. Dalje ste v CIO programu še dve drugi zahtevi glede Wagnerjevega zakona. Prva je ta, da se morajo določiti kazni za delodajalce, ki bi ta zakon kršili. V sedanjem zakonu ni določena nikakaz kazni, marveč se lahko delodajalca v slučaju kršitve samo pred sodišče pozove. Po drugi zahtevi pa bi se moralo prepovedati vladi, sklepati kontrakte s takimi podjetji, ki so kršila delavski zakon.

Obenem je CIO odbor tudi zahteval, da se ima nemudoma kaj ukreniti za odpravo brezposelnosti, češ, da je ta problem pred nami še vedno v taki ostroti, kakor je bil pred leti, kajti v Ameriki imamo še vedno brez dela devet in pol milijonov delavskih oseb.

GARNER BO KANDIDIRAL ZA PREDSEDNIKA

Uvalde, Tex. — Sedanji podpredsednik Zd. držav, John N. Garner, je objavil koncem zadnjega tedna, da bo prihodnje leto kandidiral za predsedniško nominacijo na demokratiški listi. Ker ni pri tem dodal nikake pripombe, da bo preklical svojo kandidacijo v slučaju, ako bo Roosevelt ponovno kandidiral, se je pojavila dvojna domneva: Ali ima Garner kake informacije, da se bo Roosevelt umaknil, ali pa je pripravljen kandidirati proti njemu.

PRAVI AVTO SI JE IZBRAL

Meyersdale, Md. — Neki Emerson Snyder si je kupil rabljen avto in pri tem ga je tako pogodil, da je dobil svoj denar z velikimi obrestmi nazaj. Pod zadnjim sedežem je namreč našel šop endolarskih bankovcev; 500 jih je našel.

ŠIRITE AMER. SLOVENC

Iz Jugoslavije

Prvi transport sezonskih delavcev, ki so se vrnili iz Nemčije, je prav veselo pozdravil domovino. — Viharji in sneg po hrvaških in dalmatinskih krajih. — Smrtna kosa in drugo.

"Živijo beli kruh..."
Maribor, 22. nov. — Sinoči je prispel v Maribor prvi transport delavcev, ki so se letos nahajali na sezonskem delu v Nemčiji. Transport je imel 540 delavcev in je prispel iz kraja Scheidemühle od Berlina. Prihodnji transport pride v soboto in potem vsaki dan do božiča, dokler ne bodo vsi sezonski delavci in delavke doma.

Na mariborski postaji je čakalo sezonce veselo, nepričakovano presenečenje. Najprej so bili zadovoljni, ker so lahko zamenjali marke po ugodnem kurzu. Povprečno je imel vsak izseljenec pri sebi 7-8 srebrnih mark. Več kot 10 mark itak ne sme vzeti po strogih nemških deviznih predpisih čez mejo. Te marke jim je menjalnica "Putnika" zamenjala po 13.30 din, tako da so dobili kar lep denar na roko za nadaljevanje vožnje. Nato so prešli od organov Borze dela objave za znižano vožnjo po naših železnicah. Oni, ki so iz oddaljenih krajev, so dobili četrtninsko, bližnji iz Prekmurja — pa polovično vožnjo. Potem jim je "Putnik" spet izstavil vozovnice. Končno pa jih je presenetil delegat izseljenkega komisarijata, ki jih je vse skupaj povabil v kolo-dvorsko restavracijo. Tam je dobil vsak izseljenec velik krožnik guljaževe juhe. Juha je bilo zelo točno pripravljena; vsaki porciji je bilo precej lepih kosov mesa. Poleg juhe pa je prejel vsak štručko četrt kilograma belega kruha. Te štručke so pekli posebej za izseljenke. Juha in beli kruh, to je bilo za sezonce takšno presenečenje, da so se čuli po kolo-dvorski restavraciji veseli vzkliki "Živijo beli kruh in jugoslovanska juha." Ponoči so bili potem sestavljeni posebni vlaki, s katerimi so sezonce nadaljevali vožnjo domov.

Vsi so bili izredno veseli, da jim je naša država na meji pripravila tako lep sprejem ter jih pogostila. Za prisluzen denar, kar ga niso poslali domov, so si nakupili raznih reči. Oblike letos niso kupovali, ker dobijo doma boljše kakovost blaga, pač pa so imeli s seboj izredno veliko koles, nekateri tudi šivalne ali pisalne stroje. O prehrani pravijo, da so jo kot delavci dobili v največjih obrokih, toda vse je na karte.

Sneg in viharji
Ljubljana, 23. nov. — Iz dalmatinskih krajev poročajo o silnem neurju, ki razsaja tam že nekaj dni. Vihar divja s hitrostjo 100 kilometrov na uro. Pri otoku Mljetu je vihar vrgel na pečino motorno

Postaviti se je hotel
V Maribor je prispel neki trgovski potnik, doma iz Domžal in se v neki kavarni seznanil z dvema gospodičama, katere je povabil na avtomobilsko vožnjo z izvoščekom. Ustavljali so se v raznih lokalih, pili in jedli, nazadnje se odpravili v neko gostilno na Pobrežje, na žalosten konec. Najprej se je ena gospodičica oprostila in odšla, za njo je pa kmalu izginila druga. Ko se je Domžalčan prebudil in hotel plačati račun, je videl da mu je zmanjkala denarnica z 1500 din.

Smrtna kosa
V Ljubljani je umrl Ivan Zorc, nadzornik državnih železnic v pokoju. — V Gorici v zasedenem ozemlju je umrl Leopold Mužulin, doma iz Medane v Brdih, ki je bil v službi trdnice Teodor Hribar še pred vojno. Star je bil 66 let. — V Mariboru je umrla Marija Sirk, posestnica in vdova po trgovcu stara 62 let.

Razbojniki napadli samostan
V pravoslavni samostan Duži blizu Trebinja je neko noč vdrl sedem maskiranih razbojnikov. Napadalcem so morali dobro poznati razmere, kajti prišli so v noč tistega dne, ko je iguman Nikolaj dobil ravno večjo svoto denarja za drva iz samostanskega gozda. Poznali so dobro tudi samostan in prišli naravnost k Nikolaju ter ga s samokresi prisilili, da bi jim izročil denar. Ta je pa planil na hodnik in sklical še ostale menihe, pet po številu in vnel se je pravcati boj. Vratar je k sreči sklical še nekatere vaščane in tako se je posrečilo razbojnike pregnati.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.
Published by:

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Komaj sem naredil piko

Na Finskem je začelo hudo pokati. Vidim tudi že mnogo ogorčenja in klevet na Rusijo. Dosti bi se dalo pisati že kar pri začetku. Kdor ostaja le na zunanosti dogodkov, bo ogorčen, ne morda ravno iz neke politične hinavščine: nasilni Stalin, grda Rusija, moč mesto pravice, kakor Hitler pri Poljaki, o miru govorijo, pa napadejo, tak orjak se ne obotavlja napasti palčka itd. itd. Vse res in niti pretirano ni pri vsem tem ogorčenju.

Nisem za avtokrata Stalina, niti ne za ateistično Rusijo, ali za ruski komunizem, vsako nasilje mi je zoperno, sem za ohranitev najmanjšega naroda, zoper vsako raznarodovanje, nadvlado, sem za svobodo kulturnega, narodnega razvitka, za svobodo verskega udejstvovanja, za samostojno vladavo vsakega naroda... ampak tu pri Finski in baltičkih državah, in še marsikje druge imamo svoje posebne nazore, pa jih nočem drugim vsiliti.

Pred vsem trdim, da je lastna vlada na mestu, kjer je pač mogoča. Recimo, da bi mesto Jugoslavije bile nastale tri samostojne narodne države: Slovenija, Hrvaška, Srbija. Po vsakem koraku druga državna meja. Saj nismo več v dobi, ko je šel kdo prej k spovedi, ako je iz Ljubljane potoval v Trst, ker se lahko ne bi bil več vrnil. Pri sedanjem prometu, navezanosti drug na drugega, povezanosti vsega sveta pri življenjskih potrebah... vendar ne gre, da bi bil vsak plot že državna meja. Pri vsi individualnosti vsakega naroda se more danes gledati na svet iz malo bolj širšega stališča in vidika. Ali je bilo res ustrezno Čehoslovakiji, ko je po komaj dvajsetletnem obstanku in po večnih notranjih preprih ni več? Enako pri Poljski. V Jugoslaviji so vsaj tri plemena skupaj, pa smo videli le dvajsetletni prepri.

Na to opozarjam, da postane ravnanje Rusije napram baltičkim državam s Finsko vred vsaj nekako razumljivo, in se ne presoja le iz vidika golega nasilja močnejšega zoper slabejšega.

Rusija taka ali taka, prej caristična, tiranska, avtokratična, zdaj avtokratična ali "demokratična", komunistična, ateistična. To je pri Rusiji le zunanja oblika, danes taka, jutri drugačna, ampak že evropskega Rusija se mora vzeti kot največja tvorba politične edinice, ki je polagoma zadobila sedanjo, pred zadnjo vojsko malo drugačno obliko. Morja so za moderne države pljuča. Že pred vojsko Rusija ni mogla dihati, dasi je imela precej Baltika. Prišlo je do vojske, in po vojski je nastala v Rusiji revolucija. Revolucija je prišla morda res le radi notranjih razmer, radi avtokratičnega carizma in pomanjkanja svobode, ampak vojska in revolucija sta Rusijo izločili iz evropskega političnega koncerta. Mir v Versaillesu se je sklepal brez Rusije, ker je bila zaposlena pri notranjih homatijah revolucije. Mir je upostavljal baltičke države, kar štiri. Lepo, ako so dobili Litvini, Lati, Estonci in Finci lastne države. Lepo in sem za narodno samostojnost. Ampak kdo je upostavljal te države? Lahko trdim, da le Anglija. In ali je bilo Angležem res za narodno svobodo teh narodov? Bežte, bežte... Če kdo kaj takega trdi, ne pozna Angležev. Angleži so hoteli v prvi vrsti Rusiji vzeti še ta mala pljuča za dihanje, in drugič so hoteli te države pridobiti za svoj kramarski žakelj, za svojo trgovino in svoj politični vpliv. Ogromni Rusiji so pustili radi lepšega le okence pri Leningradu, pa je še to okence mesece zaprto, ker zamrznjeno. Ali ni bilo tudi prej? Seve. Ampak prej so imeli Rusi nekaj odprtih pristanišč in tam ledolomce, in s temi so držali Leningrad odprto. Zdaj je zamrznilo okence in zamrznili so tudi ledolomci. Ali ne vidite prav zlobne prekane? Rusija je dozda morala molčati radi notranjih homati. In Finsko mejo so postavili komaj 20 milj od tri in pol milionskega Leningrada. Vrv pri Črnem morju je ostala, kakršna je bila skozi stoletja, ampak v Baltiku so na prav perfiden način zadržali vso ogromno Rusijo.

Rusija taka ali taka. Ogromna država zaprta kakor v ječi. Stalin ali Rus, država mora dihati, če se noče zaдушiti.

Ko je prišel na površje Hitler, in je postalo Angležem in Francozom vroče, so prišli v Moskvo, da bi šla Rusija zoper Hitlera. Dobili so korbco. Ogorčenje. Še več. Ali res mislite, da sta Stalin in Hitler prijatelja? Ste naivni. Ampak kazalo je tako obema, oportuno je bilo za oboje. Strahovito ogorčenje po vsem svetu: Komunizem in hitletrizem skupaj. Skupaj, skupaj... he... he. Kazalo je Hitleru in še bolj je kazalo Stalinu, bolj pravilno Rusiji, da se iznebi vrvi okoli vratu. In to je Rusija izpeljala. Trije baltički petelinčki so se takoj podali. Misli, da Hitler ni bil ves prestrašen? Le pomagati si ni mogel, ker medtem je dobil Angleže na vrat, in Angleži Hitlera. Finska se je dva meseca postavljala po robu. Umevno, nihče ne zameri, še junaško je, ampak Rusija potrebuje zraka, in na sebi ji nihče ne more zameriti, da je udarila, ko ji je Finska zapirala zrak. Tu smo, ko tam poka. Finska se ni hotela pobotati za Rusiji potreben zrak, bržkone se bo morala. Ampak še nikakor nismo pri koncu.

Morda se marsikdo prime za glavo, češ, ali je ta gorski fajmošter, in katoliški fajmošter izgubil še to trohico slame, katero je imel v svoji buči. Nezaslišano. Stalina hoče pripeljati prav do črte Gdansk—Trst. Vseslavijo hoče, vse slovanske države hoče požreti. Ali ne vidi komunizma, ateizma, nasilstva boljševikov, tiranstva, absolutizma? Pravecati Stalinov agent. Pred Diesa z njim. In ko je Stalin požrl baltičke države in požira zdaj Finsko, to nečedno početje in nasilje še nekako opravičuje, govori o zraku, toraj o imperializmu. Nezaslišano, noro. Skakajte, če hočete! Radi moje malenkosti Stalin ne bo prišel, jaz ga ne vabim, bi bilo smešno, ampak če bi prišel, ne bo nikogar vprašal, kakor nikogar ni vprašal, ko je šel na Baltik. In dozda, se zdi, le nekaj špega tudi na jug. Previden je ta Stalin in počasi nastopa. Dva meseca je obravnaval s Finci, zdaj je udaril bliskovito. Kako to? Saj bi lahko še počakal! Če je udaril, mora se mu le nekaj muditi na — jug. Ali ne mislite tako? Moramo pa počakati, če ostane le na severu, ali pride gledat tudi na jug. Nervozni so tam, klamafajo na nekem bloku in Mussolini hudo zmira in govori o nasilju pri Finski. Pomislite Mussolini kolne radi nasilja, kakor bi bil pozabil na Abesinijo in na Albanijo in na našo Goriško. Počakajmo. Vsaj dozda Stalin ni nikogar vprašal, če je kam šel.

Nekaj lahko že danes zapišem. Vsak narodič ne more imeti lastne države in imeti svoje meje. Ampak tudi v okviru večje države se mora vsakemu narodu pustiti narodna bitnost, možnost, da razvija lastno kulturo in vsem se mora pustiti verska svoboda. Vsaj tri baltičke države niso ravno izginile; kako Stalin tam postopa, je težko izvedeti, pritožb ne bo nikoli zmanjkalo... ampak odločno sem za to, da se niti najmanjšega naroda ne sme zatirati, in verska svoboda mora biti, da vsak moli svojega Boga, kakor hoče, ali da postane ateist, če tako hoče.

Ali Stalin to izpelje, vejo le bogovi, nekaj pa vem tudi jaz in trdim, če bi Hitler prišel nad Slovane mesto Stalina, so Slovani tudi narodno izgubljeni. Poglejte na Koroško zdaj! Že cuciji morajo nemško blebetati.

Ne vabim, ne želim Stalina, bojim se ga pa tudi ne, pač pa se bojim Hitlera, če mu Stalin ne zastavi pota, in zastaviti pot mu more le Stalin.

SMRTNA KOSA NA ZAPADU IN DRUGO

Pueblo, Colo.
Danes ko to pišem, smo položili k večnemu počitku Mr. George Tomash, ki je bil bolan leto dni. Pokojni je bil lepo pripravljen za pot v večnost. Bil je dober faran cerkve Marije Pomagaj in večkrat tudi cerkveni nadzornik ter bivši nadzornik KSKJ. Bil je trgovec z zlatenino, zato je močno poznan po naselbinah. Bil je član društva sv. Jožefa.

sv. Trojice in Kolumbovih vitezo, ki so ga lepo spremlili na zadnji poti. Rev. Ciril Zupan so imeli sv. mašo zadušnico in lep govor, društvo Prešeren mu je pa lepo zapelo v zadnje slovo. Bil je naročnik Amerikanskega Slovenca že mnogo let in tudi naročnik Novega Sveta. Zapuška žaluječo soprogo, 4 sinove in tri hčere ter enega brata. Naj mu sveti večna luč, ostalim pa naše iskrene sožalje.

Kakor se sliši, se našemu č.

župniku Rev. Roitzu obrača na bolje, kar nas zelo veseli, ker smo se zelo bali za njih. Bog jim daj zopetnega zdravlja. — Še nekaj bom napisala in sicer to, da kot se čuje, bodo zopet ponovili igro "Vaška Venera", ki je vzbudila splošno zanimanje. Ponovitev bo menda 14. januarja prihodnjega leta.

Vsem se lepo zahvalim za glasove po naselbinah v kampanji Novega Sveta, čeprav nisem prišla do glavne zmagave. Bog vas živi dragi naročniki! Vesele božične praznike.

J. M.

KAJ NOVEGA MED ROJAKI V PENNI

Steelton, Pa.

Se bom nekoliko oglasila, da ne bote mislili, da res ni več Slovencev v tukajšnji naselbini. — Z delom gre vedno na boljše, toda kljub temu je še veliko mladine, ki še ni zaposlena. — Vreme imamo lepo, kakor da je jesen. Snega še nismo videli. Vedno je bolj suho. — Bolezen pa ne prizanaša in je veliko ljudi bolnih. Pravijo, da je morebiti tista stara "flu". Menda bo jai enkrat vzela od nas za vedno slovo, ker je itak nihče ne mara. — Vesele božične praznike ter srečno Novo leto vsem prijateljem ter naročnikom Amer. Slovenca.

Mrs. D. Dermeš, zast.

NA OBISKU V KALIFORNIJI

Fontana, Calif.

Mrs. Horžen in sin Frank in Mrs. Maček iz DePue, Ill., so obiskale Mr. Frank Kukmana v Fontani. Tam so se prav dobro imeli. Dalje so šli obiskat tudi Mr. in Mrs. G. Rupar v Santa Monika, dalje tudi Mr. in Mrs. Stonič v Hollywood, ki je prav dobro postregel. Potem smo šli na obisk tudi k Mrs. Finger in Franku Stušek, ki so nam tudi prav dobro postregli. Od tam smo šli pogledat veliki šow "Movie Stars" skozi Hollywood in se ustavili pri milijonarski Mary Pickford, ki je znana filmska zvezdnica. Bila je vesela našega obiska in nam je prijazno segla v roko. Razkazala nam je tudi doma, imenovan "Million Dollar Home", nam voščila dobro srečo, vesel Božič in srečno Novo leto. — Še nadalje smo obiskovali druge Slovence po Fontani in so nas povabili v novo dvorano, katero smo napravili vsi Slovenci skupno. Prav lepo je bilo in navdušeno, ker je bilo tam zbranega toliko ljudstva, da se je vse trlo. Seveda, drugi dan nas je pa malo glava bolela, posebno mene, ki misem navajen po plesiščih hoditi in sem najraje doma na svojem vrtiču, kjer se najbolje počutim. — Hvala vsem obiskovalcem, ki so prišli tako daleč in vesele božične praznike vsem rojakom in naročnikom Amer. Slovenca!

Fr. Kukman

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta lista, brez katerih bi ne smela biti nobena slovenska družina!

ZANIMIVO ŠMIHELKO PISMO

Šmihel pri Novem mestu

Šmihelskim, novomeškim, belokranjskim, dolenskim in vsem slovenskim rojakom in rojakinjam v obljubljeni želji Ameriki slovenski Koromandiji pozdrav in srečne mišlosti polne božične praznike pri jaslicah ter srečno novo leto 1940 v Gospodovem imenu!

Že par mesec je minilo, odkar sem odločil v uredništvu Amer. Slovenca zadnje šmihelske novice.

Božič prihaja. — Dragi rojaki, vem, kako je človeku v tujini. — Mnogi izmed Vas imate lepe domove, srečne, zdrave otroke. Ničesar Vam ne manjka. Ali dom je le dom. Nikjer ne pojo zvonovi tako mlo ubrano kakor v Šmihelu. Nihče ne zna tako mojstrsko pritrkovati kakor Beletov očka, ki že nosi 8 križev na hrbtu, a v božični noči skače kot surna urno od oltarja do oltarja. Pri jaslicah je treba prižgati lučke, na oltarju sv. Mihaela je ena sveča nagnjena, v zvoniku je mladina čudovito razigrana. Stari cerkovnik miri, svetuje, gleda, posluša, če je petje bronastih pevecov pravo.

Vmes pa uči: Zvonovi šmihelski najlepše pojo. Naši Amerikanci so nam pomogli, da jih imamo. Na sveti večer 1923 so se prvi oglasili. — Najlepša Vam hvala, ljubi rojaki, za Vaše darove!

Pri jaslicah bomo mislili na Vas. Saj duha ljubezni ne more uničiti nobena moderna podmornica.

Kako je v Šmihelu zdaj, ko divja v Evropi strašna vojna? Hvala Bogu, naš general sv. Mihael čuva in bdi nad svojo župnijo in oklico.

Mirno nam teko dnevi. Jesen smo imeli lepo, toplo, vinogradi in vrtovi so napolnili sode in sodčke, pa tudi police so polne steklene hude slivovke in dobrega droževca. Drugače se ne bomo preveč pohvalili. Ajdo nam je vzela slana ko drugi dan po sv. Mihaelu. Medu za potice ne bo. Repe, korenja in zelja je za silo.

Žito in moka se draži, otroci bodo mesto kruha otepali suhe krlje. Režeži bodo prezebali, ker so drva ku. m. že 80—90 din. Tudi čevlji in blago za zimo bo siromakom predrag.

Zato so pa ljudje nekam bolj resni, saj ponočnega vpija ni toliko slišati kot prej. Cerkev je ob nedeljah štirikrat polna. Ljudje so se navadili, da zlasti bližnji tudi popoldne prihajajo k vero-nauku.

Vendar je še vedno nekaj hudo bogaboječih župljanov, ki se ne upajo prestopiti prago župne cerkve. Boje se sv. Mihaela.

Po naročilu g. škofa dr. Rožmana se ob nedeljah moli za mir, po vsaki tih sv. maši pa molimo: Kraljica miru, prosí za nas!

Naši fantje in možje, ki so bili v sept. in okt. poklicani

na orožne vaje, so se skoro že vsi vrnili.

Bukovec, gospodar iz Podljudna je prišel v Ljubljano k svojemu polku. V strahu, da bo zopet moral iti v vojsko, je skočil v Ljubljano in utonil. Ta teden pa so pokopali njegovega brata, ki je dasi jetičen, kar nenadoma nepričakovano izdihnil.

V oktobru nas je zapustil gospod kaplan Janez Oražem. Odsel je kot profesor verouka v Ljubljano. Zdaj imamo samo dva gospoda. Verouk na samostanski šoli meščanski uči franciškan p. Ludovik Udovč, na deški šoli pa pomaga gospodu župniku gospod kanonik Šesek iz Novega mesta.

Za organista smo dobili g. profesorja Juvanca, učitelja glazbe in petja na novomeški gimnaziji.

Šmihelske sestre so odprle v septembru v Novem mestu konvikt za dijakinje tamonšnjih šol. Hišo so za enkrat najele. Zdaj vodijo tam večerne dvomesečne kuharske tečaje za uradnice in druga dekleta, ki so čez dan v službah zaposlena.

V oktobru je umrl v Novem mestu boguvdano lepo pripravljen in z Bogom spravljen g. Midofer, krojaški mojster. Bil je doma z Broda, torej Šmihelčan. Na zadnji poti na šmihelsko pokopališče ga je spremljalo malo ne vse Novo mesto.

Gospa Justina Lovrenčič roj. Knafelc, hčerka letos umrlega prejšnjega cerkovnika, se je vrnila z možem iz Ljubljane v Šmihel. V prenovljeni dragi očetovi hišici upata še nekaj let preživeti v miru in pokoju. Gospa Justina je ena najagilnejših delavk v društvu za dolensko sirotišnico.

Za praznik Vseh svetnikov je bilo šmihelsko pokopališče čudovito lep pester vrt, poln cvetja in luči. Dež in mraz nista mogla pregnati ljubečih rok, ki so čistile in krasile grobove. Težko je bilo najti gomilico brez cvetje. Zvečer in vso noč je bil griček naših dragih rajnih v polni svetlobi.

Meseca novembra je zabeležila šmihelska kronika nekaj prav bridkih in težkih nesreč.

G. Gustav Barle predsednik novomeškega sodišča je obrezoval na vrtu vrbo žalujko. Padel je z lestve in si v členu dvakrat zlomil nogo.

21. nov. so konji z Ruperčvrha pred vrati domače hiše do smrti pomandrali Veselovo mater gospodinjzo z Vel. Skranč. Dekla ni mogla splasene njih živali ukrotiti.

Par dni prej pa je ubil električni tok na Brodu mladega fanta Fabjanovega iz Bršljina. S tovariši je delal pri napeljavah električne žice; tok ni bil ukinjen in je kar obvisel na drogu.

V bivši Tandlerjevi hiši pa se pripravljala na odhod v boljšo domovino gospod Anton Berzin. V petek 17. nov. je prejel zakramente za umiranje. (Dalje na 4. strani)

TARZAN IN OGENJ V THORU

(14)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

"Kakor hitro se bo zdanilo in morda še poprej, bodo rumeni divjaki začeli nas iskati," reče Tarzan. — "Toda, poslušajte," se oglasi Jannette prestrašeno: "Kaj pomeni to zamolklo bobna nje?" — "To je džungelski brezžični telefon, s katerim se tukajšnja ljudstva razgovarjajo," odvrne Tarzan.

"Skoro gotovo dajejo ravno rumeni divjaki naznanilo svojim sosedom, da smo mi tukaj in naj na nas pazijo," pove Tarzan. — "Pozivam vse avtomobile!" je začel Perry, kot da govori na radio. "Rujav človek je bil ubit na Jungles cesti in Divjina Ave. Pazite na lepo žensko in njene tovariše."

Na Perryjevo šalo seveda ni bilo nikakega odziva. Vsa družba je bila na inah postala silno resna, nikomur se ni zljubilo šale. Preveč so bili v strahu, da jih zdaj zdaj obkolijo grdi rumeni divjaki in drugega za drugim pobijejo. Močre so v temi stopali za Tarzanom, tesno drug ob drugem.

Da bi se v temi ne izgubili drug od drugega, je Tarzan, ki je na vse mislil, ispletel iz trave vrv, katero si je privzel čez ramo, za daljši konec so se pa vsi ostali držali, da se niso razgubili ali zašli. Naenkrat se je zopet oglasilo bobnanje, todaj sedaj od več strani naenkrat.

POZOR!

Poglej na številke poleg našega imena. Ako ti je naročnine potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO

Naslov in imenik glavnih uradnikov

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Podpredsednik in mladinski nadzornik: Gso. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
2. podpredsednik: Frank Primozich, 1927 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.
Tajnik: Anthony Jeršin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4417 Penn. St., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornik: Mike Popovich, 9510 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
3. nadzornik: Joe Blatinik, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Frank Glach, 1096 E. 77th St., Cleveland, Ohio.
2. porotnica: Johanna V. Mervar, 7801 Wade Park Ave., Cleveland, O.
3. porotnik: Peter B. Goleš, R. D. No. 2, Box 143, Sandy, Utah.
4. porotnik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Ave., Canon City, Colo.
5. porotnik: Frank M. Tomsic, 903 W. 6th St., Walsenburg, Colo.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelek, spremembe zavarovalnine, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovonom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmožni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član Zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC, PRISTOJATE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

Vesele božične praznike in srečno zdravo Novo leto vsem cenjenim glavnim uradnikom in uradnicam in članstvu naše dične ZSZ, da bi napredovali tudi v bodoče, kot v zadnjih par letih.

M. POPOVICH, II. nadzornik.

Prav vesel in zadovoljen Božič ter srečno zdravo Novo leto

vsem gl. uradnikom(cam), kakor tudi celokupnemu članstvu ugledne Zapadne Slovanske Zveze.

UREDNIŠTVO.

IZ URADA GL. TAJNIKA ZSZ.

Članstvu Zapadne Slovanske Zveze se naznanja, da so bili kolektori za leto 1940 razposlani na tajnike krajevnih društev. Kjer je več društev v eni naselbini, so bili kolektori poslani na največje društvo za vsa društva v enem in istem mestu. Tajnike se pa prosi, da iste razpečajo na ostale društva v njih naselbinah. Ker kolektarjev smo naročili v omejenem številu, zato se prosi tajnike (ce) krajevnih društev, da pazijo, da nobena družina ne dobi po več kot en kolektar. Kolektarji so jako privlačni z velikimi številkami ter pomembljivimi besedilom tiskani, zato se prosi članstvo, da jih obesite po vaših kuhinjah, kjer jih boste lahko videli vsaki čas.

Tekoča kampanja je v veljavi do 31. decembra. Vse prošnje za pristop, ki jih boste na pošto oddali do in vstevši 31. decembra se bo vpoštevalo ter sprejelo v tekočo kampanjo. Vsekakor pa se prosi tajnike(ce) krajevnih društev, da prošnje mladinskega oddelka nemudoma pošljejo na gl. urad in prošnje aktivnega oddelka pa na vrhovnega zdravnika takoj po sprejetju. Z vašo točnostjo boste veliko pripomogli gl. uradu izvršiti ogromno delo, ki ga bomo imeli v prvih dveh mesecih prihodnjega leta, da bo isto izvršeno pravočasno.

Nadalje se prosi vsa posamezna društva, da vsaj za mesec december pošljete mesečne asesmente pravočasno, in, ako je vam mogoče, en par dni popreje kot po navadi, kajti tudi s tem boste nam veliko pripomogli, da zaključimo naše letne račune pravočasno.

Vsak član in članica ZSZ je uljudno prošena(a), da v tekočem mesecu poravnate vaše mesečne prispevke pravočasno, da bo tajnikom(cam) vašega društva mogoče pravočasno zaključiti letne račune ter poslati asesmente na gl. urad, kot zgoraj omenjeno.

Kot vse izgleda, bo tudi tekoča kampanja dobro izpadla, za kar se vam že v naprej zahvaljujem, kajti zavedam se, da brez agilnih članov in dobre volje bi ne mogli beležiti tako lepega napredka.

Z najboljšimi željami iskreno voščim članstvu Zapadne Slovanske Zveze vesele božične praznike in srečno ter zadovoljno leto 1940, ostaja z bratskimi pozdravi

Vam udani za ZSZ,

ANTHONY JERŠIN, gl. tajnik.

WAKE UP SECOND DIVISION!! DECEMBER 31st IS ALMOST HERE!!!

While assisting Mr. Miroslavich in compiling the records for November and the reports for the Fraternal Voice, I noticed he was in low spirits, minus his usual smile. It was plain to see that he was bothered by the figures of his division's standing to date, so I took it upon myself to "steal" the records and publish them in the hope that the lodges of his Second Division would strive to accumulate the necessary 29½ (and that is all we need) credits to make his division eligible for the \$100.00 prize at least. I am making a personal appeal to you to take that worried look off Jure's face, see that his smile appears again, and that we get that \$100. This is a copy of the report I "stole":

Lodge	Adults	Juveniles	Total Credits
3.....	16	22	27
4.....	7	6	10

13.....	0	0	0
17.....	4	7	7½
23.....	0	0	0
27.....	1	3	2½
28.....	0	0	0
29.....	4	7	7½
31.....	0	0	0
38.....	5	4	7
41.....	21	60	51
45.....	6	2	7
53.....	0	0	0
55.....	0	0	0
58.....	1	0	0
Total.....	65	111	120½

Let's wipe out those dreadful-looking "Goose Eggs" and replace them with numbers that count.

A STENO.

Dopisi lokalnih društev

IZ URADA DRUŠTVA SVOBODA ŠT. 36, ZSZ.

So. Chicago, Ill.

Kakor je bilo že poročano v našem glasilu, je umrl naš sobrat Vaso Laich. Zdi se mi umestno, da omenim, da je bil pokojni v svojem življenju vedno trden in zdrav. Toda, bolezen ga je položila na posteljo, s katere ni več vstal. Bil je zapušen od vseh svojih prijateljev, toda članstvo društva Svoboda ga ni zapustilo. Za časa njegove boleznii so ga številni obiskovali v bolnišnici in ko je umrl, so se tudi udeležili njegovega pogreba. Hvala vsem, ki ste se tako lepo pokazali in v tako lepem številu zastopali društvo, ko je pokojni ležal na mrtvaškem odru in se udeležili njegovega pogreba. S tem ste izkazali zadnjo čast svojemu sobratu, kakor tudi pokazali drugemu narodu, da spoštujete društvo in Zvezo. Lepo je to, cenjeno članstvo, da ste se tako pokazali. Samo tako bomo lahko napredovali, če se bomo vselej tako pokazali v bratski slogi. Še enkrat, cenjeno društvo, hvala vam. Pokojni sobrat pa naj se v miru odpočije od svojega truda.

Prav tako je bilo tudi poročano v našem glasilu o naši društveni letni seji, ki bo v četrtek 21. decembra v dvorani pri tajniku na 9510 Ewing Ave. — Dragi sobratje in sestre, pridite na to sejo, ker seja je velikega pomena za društvo. V prvi vrsti bomo ukrepali glede društvenega delovanja v prihodnjem letu, kar naj bo zadeva vsakega člana. Uravnali si bomo smerice, po katerih bomo stopali v leto 1940. Druga važna zadeva je, volite uradnikov. Ne mislite cenjeni sobratje in sestre, da bi imeli vedno le ene uradnike od leta do leta, kajti ni dobro za društvo, če so vedno eni. Uradniki morajo skrbeti za napredek društva in vse svoje moči posvetiti temu namenu. Poleg tega, pa pomislite, da so nekateri pri tem tudi finančno prizadejni. Naj jim bo društvo in ZSZ še tako pri srcu, vendar temu ali onemu ne bo mogoče toliko se žrtvovati, kot bi ta ali oni od njega pričakovali. Zato vas prosim, cenjeno članstvo, da pridete na sejo vsi brez izjeme. Seja bo končana do devete ure, po seji bomo imeli pa malo zabave. Mi starejši, jo bomo malo po domače potegnili, ta mladi bodo pa pričakovali Miklavža, ki bo prišel z velikim žakljem, polnim daril. Obenem bo prišel ta večer med nas eden odličnih mestnih mož, ki bo povedal svoje mnenje o našem društvu, obenem tudi častil zlasti novo pristoplim članom. Ta večer bodo med nami tudi znani Plutovi trojčki iz Pullmana, s svojimi instrumenti, s katerimi nas bodo zabavali. Kateri jih še niste videli, pridite na to sejo in prepričan sem, da jih boste veselili. Ti trojčki so sedaj že tudi naši člani in bodo prav gotovo v ponos naši Zvezi in nam vsem. Veseli me, da smo imeli srečo jih pridobiti za naše društvo in Zvezo. Obenem naj

omenim tudi to, da nam je oče trojčkov, Mr. Pluth obljubil, da tudi on postane član naše dične ZSZ.

Kaj pa s kampanjo, cenjeno članstvo? Zadnji mesec kampanje je bil namenjen našemu neutrudljivemu agitatorju in delavcu za ZSZ sobratu glavnemu predsedniku. Naše društvo se je pa ravno ta mesec bolj slabo izkazalo. Prosil sem sobrate, da naj gredo na delo in naj pridobijo čim več mogoče novih članov, ki naj bodo kot dar Zvezi v počast glavnemu predsedniku. Sam sem bil ravno zadnji mesec zelo zaposlen, zato sem se obrnil na druge, pa so se bolj slabo izkazali. Vidim, da moram biti skoro povsod le sam z nekaj člani, ki mi zares tudi pomagajo, drugače je res vse mrtvo. Tako smo sedaj ostali precej od zadaj, za drugimi, kar je seveda skrajno žalostno. Jaz sem mislil da bomo na prvem mestu, pa tak krah. Vidim, da moram zopet poprijeti in se s par agilnimi člani se zopet podati na delo, da popravimo kar je zamujenega. Zavihali bomo rokave in pridobili toliko novega članstva, da se bodo vsi čudili. Še je čas, cenjeni sobratje in sestre, ne omagajmo, ampak krepko na delo. Malo dobre volje in nekoliko poguma, pa bomo pokazali tem, ki so sedaj ponosni, da so pridobili toliko članstva v zadnjem mesecu. Le počakajte, boste videli ob koncu leta, kaj zmoremo mi v So. Chicagi. Torej apeliram na vse članstvo našega društva, da mi pomagata iz te zagate, da smo v zadnjem mesecu tako malo napredovali, kajti naš glavni predsednik se že smeji in meni da ima zlato kladivo že v rokah. Čuvaj se Leo, kajti je še čas, da te dohitimo, ali pa še prehitimo. In to tudi bo, če se vsi naši člani in članice zavzamejo in gredo pogumno na delo za nove člane. Zato, cenjeno članstvo našega društva, krepko na delo. Obenem pa vas tudi prosim, da ne pozabite priti v četrtek 21. decembra na društveno sejo. — Vsem vesele božične praznike in srečno Novo leto! — Nasvidenje v četrtek.

M. Popovich, tajnik

ZSZ ENGLISH SECTION

TRAIL BLAZERS LODGE NO. 41
Denver, Colo.

Last week the worthy president of our lodge made an appeal for all of us to do something about causing our lodge to win the first place in the Victory Campaign which carries with it a golden gavel, a championship trophy and a cash prize if the Division in which we are situated reaches a certain quota.

I feel that every Trail Blazer will do so. See that every member of your house joins before December 31, then call on your relations, neighbors and friends. Be sure that every child in your neighborhood becomes a member of our wonderful juvenile department.

At this time I wish to ask the other fourteen lodges in our Division to make a grand finish. Every member in those lodges must assist their Captain and officers to make a credible showing. Let us show the Supervisor of Division 2, Mr. George Miroslavich, that we have not failed him and that we have contributed our individual share for the Victory Campaign and the growth of our beloved Association.

This is good advice for the lodges and members of the other two Divisions, because after all we are interested in the successful progress of the entire WSA. This is being loyal and faithful.

A splendid affair is in the making for our meeting on January 15, 1940. The exact nature of the program has not been revealed as yet, but the important thing to remember is that you reserve the date and be there without fail. We know that movies of your self and people you know will be shown; that there will be a short program followed by dancing; that our officers will be installed and also those of our two sister lodges in Denver — it is going to be an evening that you will not want to miss.

All Trail Blazers are expected to be in the large crowd intending to attend the New Year's Eve Dance and Frolic sponsored by the societies belonging to the Slovenian Home. Our lodge is a member of this group, so it is our duty to give full support to this affair.

Tickets are 75c per person and entitles bearer to admission and everything free. No other charges will be made. Get your tickets from George Miroslavich or John Peketz.

A fine orchestra has been engaged and the refreshments will include eats and drinks to satisfy every taste. Many other features will round out a program of a full evening of fun. Remember the date is SATURDAY, DECEMBER 30 and the PLACE IS 4468 Wash. St.

I sincerely wish you and those near and dear to you a very Merry Christmas and that your New Year will be happy and prosperous. Your new year and every year, will indeed be happy for all you get to join our WSA.

A Member.

It will only be a short while now that the Victory Campaign will come to a close and we still have time to do our share and bit in making this campaign a success for either our Lodge or division, so let every one put in a little more effort and work and sign up those that we have been working on. The Second Division in this campaign of which our Lodge is a member is way behind in their quota and we are all in hopes that the Lodges that have been lagging will perk up and do their utmost between now and when the campaign closes, which is Dec. 31st and help put our division in the money, so we appeal to all members of the division to work hard in the closing moments of the campaign.

The Activity Club is progressing slowly but surely and all the Club needs is just a little more co-operation from the membership here in Denver to make it one of the outstanding Clubs in our community. There is a chance for every one who is interested in dramatics, music, sports and other social functions to do his or her part in building up this club to where it rightfully belongs. Any member of the Western Slavonic Ass'n is eligible to belong.

The Pinochle League of the Club wound up their tournament Friday evening, Dec. 15th, at the home of Bro. George Miroslavich and the members spent a very sociable evening. The next tournament will begin shortly after the first of the year and all those who desire to enter the Pinochle League and play in the next tournament, will have to turn in their names not later than Dec. 30th of this year and no applications will be accepted after that date; those desiring to play turn in your name to Joseph Shaball, 4527 Grant St., who is secretary of the Pinochle League.

As the Holidays are approaching we are all busy doing this and that but let us pause a moment at times and see how our fellow-man is doing and if we can do a little deed for some one that is less fortunate than we are and bring them good cheer for the holidays.

A Merry Christmas and a Happy New Year to the entire membership of the WSA and may the New Year bring all of us health, happiness and prosperity.

Fraternally Yours,

Joseph Shaball.

DENARNE POŠILJATVE

se v Jugoslaviji in Italiji doslej še redno dostavljajo prejemnikom. So pa tu in tam mogoče lake zamude radi počasnejših zvez preko morja radi vojne v Evropi. Včeraj so bile naše cene:

JUGOSLOVANSKI DINARJI:

Za \$ 2.50	100 Din
Za \$ 4.80	200 Din
Za \$ 7.00	300 Din
Za \$ 9.20	400 Din
Za \$ 11.25	500 Din
Za \$ 21.75	1000 Din
Za \$ 43.00	2000 Din

ITALIJANSKE LIRE:

Za \$ 3.15	50 Lir
Za \$ 6.00	100 Lir
Za \$ 11.85	200 Lir
Za \$ 17.25	300 Lir
Za \$ 28.00	500 Lir
Za \$ 55.50	1000 Lir
Za \$ 109.00	2000 Lir

Pri zgorajnjih cenah je vključena navadna poština za zračenje. Ako pa kdo želi, da se njegovo pošiljko pošlje potom zračne pošte, je treba doplačati 30c. poleg zgoraj navedenih cen. Za pošiljatev potom kabla, brzojava, pa je treba doplačati za vsako pošiljatev \$2.

Vse pošiljatev naslovite na:

JOHN JERICH

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

OKROŽNICA PAPEŽA PIJA XII.

"Summi Pontificatus"

(Dalje)

Krščanski nazor o razmerju med narodi

Zmotni nazori, ki priznavajo državi neomejeno oblast, niso, častiti bratje, pogubni samo za notranje življenje narodov, za njihov napredek in za pospeševanje njihove blaginje, ampak škodujejo tudi razmerju naroda do naroda; ker pretirajo skupnost nadnaravne družbe, izpodmaknejo pravo narodov tla in mu vzamejo veljavo, odpro pot kršitvam z ene in z druge strani in tako otežkočajo medsebojno razumevanje in mirno sožitje.

Človeški rod pa, kakorkoli je že po naravnem, od Boga danem redu razdeljen v družabne skupine, narode ali države, ki so vse druga od druge glede njihove notranje organizacije neodvisne, ga vendar vzajemne nprave in pravne vezi družijo v veliko občestvo narodov, ki je naravno in v dobro vseh in urejeno po posebnih zakonih, ki varujejo skupnost in pospešujejo napredek.

Pač ne bo nikogar, ki bi ne videl, kako je ta od nikoder odvisna oblast države v očitnem nasprotju z notranjim, naravnim zakonom; tudi je očitno, da ta nazor vse zakonito urejene zadeve, ki vežejo narode drugega na drugega, brez odgovornosti prepušča sodbi oblastnikov in tako onemogoča pravo edinost in uspešno medsebojno so delovanje.

Zato, častiti bratje, je neobhodno potrebno, da narodi za svoje skladne in trajne medsebojne stike in plodnosne zveze priznavajo in izpolnjujejo tista načela naravnega mednarodnega prava, ki urejajo njihov reden potek in učinkovanje. Ta načela pa zahtevajo, da se na obe strani spoštuje pravica do neodvisnosti in do življenja in do proste poti k napredku; dalje zahtevajo, da se pogodbe, ki so bile sklenjene in potrjene po določenih mednarodnega prava, točno izpolnjujejo.

Ni pa dvoma, da je prvi in nepogrešljivi pogoj vsakega mirnega sožitja med narodi in duša pravnih odnosov — medsebojno zaupanje, obojestransko pričakanje in prepričanje, da bo dana beseda obveljala, ker sta strani spoznali, da je "modrost boja kot orožje" (Prid 9, 18.) in sta — ako bi nastale kakšne zaskanitve, ovire, izpremembe ali spori, kar vse se more zgoditi ne vedno iz hudobije, ampak tudi zaradi izpremenjenih razmer in resnično nasprotujočih si koristi — pripravljeni pogovoriti se in se ne zateči k sili ali k grožnjam s silo.

Mednarodno pravo brez ozira na Boga ni varno

Odrzati mednarodno pravo s sidra božjega prava in ga dati prosto na razpolago državam — to ni nič drugega kot oropati ga njegovih odlik in moči in ga prepustiti nepreračunljivi zasebni in javni želji po dobičku; za vsem tem pa se skriva naklep, uveljaviti svoje pravice in nasprotovati pravicam drugih.

Res pa je tudi, da po preteku časa ali vsled popolnoma izpremenjenih razmer, česar pa ob sklepanju nihče ni videl vnaprej niti ni mogel videti, kaka po-

godba ali kako njeno določilo more postati za enega izmed pogodbenikov krivična ali le preveč težka, ali se vsaj zdi, da je taka, ali pa ne služi več namenu. Ako se kaj takega pripeti, pač ni dvoma, da se je treba takoj iskreno pogovoriti in pogodbo ali preurediti ali pa jo nadomestiti z drugo. Že vnaprej smatrati pogodbo za nekaj plehkega in neresnega ali si molče pridržati možnost enostransko jo kršiti, kadar bo kazalo — to pa bi zamorilo vsako medsebojno zaupanje med državami. In tako se izpodkopljajo naravni red in zadržajo nepremostljivi prepadi, ki ločijo narode in ljudstva.

Danes, častiti bratje, že vsi z grozo gledajo strašno zmešnjavo hudega, v katero so privedle označene zmote in kar se je iz njih rodilo. Padle so drzne sanje o neomejenem napredku in kdor se še ni ovedel, ga dramatično omotičnosti bridka sedanost z besedami preroka: "Gluhi, poslušajte, slepi, glejte!" (Iz 42, 18). Kar je bilo na zunaj videti kot red, ni bilo drugega kot grozeči prevrat: zmes moralnih pravil, ki pa so se odtrgala od dostojanstva božjega zakona in so okužila vsa polja človeške delavnosti. Toda pustimo preteklost in obrnimo pogled proti bodočnosti, ki bo prinesla — kakor obljubljuje tisti, ki imajo v rokah usodo narodov — nov red, ki bo slonel na pravici in blagostanju, da se le poležejo sedanji krvavi spopadi. Ali pa bo ta bodočnost v resnici kaj drugačna, ali bo predvsem boljša? Ali bo novi mir in novi mednarodni red po koncu te vojne, prejel pravice do vseh, ali bo dihal iz njega tisti duh, ki daje svobodo in pomirjenje, ali pa bo žalostna ponovitev starih in novih zmot?

Pričakovati popolne preusmeritve z gol od vojne in od njenega končnega izida, je prazno, skušnjava tako uči. Dan zmage je za distega, ki je uspel, dan veselja; hkrati pa je tudi dan preizkušnje, ko se angel pravice bori z zlim duhom sile: srce zmagovalca kaj rado zakrknje; usmerjenost in naprej gledajoča modrost sta mu slabost; naval ljudskih strasti, ki ga žene spomin na prestano trpljenje in žrtve, večkrat vzame oči tudi odgovornosti in ne slišijo svarilnega klika človeštva in pravice, ki ga prevpije in zamori nečloveški: gorje premaganim. Nevarno je, da sklepi in odločitve, ki pridejo iz takega razpoloženja, niso drugega kot s pravico pokrita krivica.

(Dalje prih.)

DRAGOCEN MEČ

Španske občine so podarile vrhovnemu generalu Francu dragocen meč. Ta meč zmage je prekrasna mojstrovina španske zlatarske umetnosti in je razstavljen v neki madridski draguljarni. Za meč so porabili 6 funtov zlata in 1 funt platine. Meč je v vseh svojih delih okrašen z dragocnimi kamni, ki jih je kar 2279. Na eni strani kline so ujedkani španski grbi, na drugi pa je besedilo poslednjega nacionalnega vojnega poročila, spodaj pa faksimil-rani podpis generala Franca.

Oglaš v Amerikanskem Slovincu imajo vedno uspeh.

Dr. Frank T. Grill

ZDRAVNIK IN KIRURG,

ordinira na

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2. do 4 pop. in od 7. do 9. zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Stanuje na 1818 W. Cermak Rd.

Tel. v uradu CANAL 4955 — na stanovanju CANAL 6027

Ukrajina joče

ALEKSIJ PELIPENKO

Najbolj ga je potrla, da so bili čekisti tujega plemena. Po večini so bili Letonci, Kitajci, ali pa tudi pripadniki različnih mongolskih rodov. Onega čekista, ki ga je pomiloval, pa ni nič več videl. Dvorišče je bilo zelo umazano in strašno je bilo videti polno posušenih krvavih madežev.

Župnika je mučil hud glavobol in imel je hude srčne krče. Vse to je zdelalo njegove živce. Le v molitvi je še našel uteho. Končno ni mogel nič več spati, če pa je zaspal je imel težke sanje in govoril je kar naprej.

Dva častnika sta mu prigovarjala, naj vendar izroči predmete. Potem se bo smel peljati domov in bo vsaj v miru umrl. Toda prosil jih je, naj o tem ne govorijo.

Tudi častniki so bili prav tedaj peljani pred sodnika. Ko so se vrnili in jih je Nikander vprašal kako in kaj, niso vedeli niti zakaj so jih peljali. Zaslili jih niso, zato so jih obsuli s psovskami, katerih ne manjka v boljševiškem slovarju. Le vznemirili so se, da so jih prišli zopet iskat, ker niso pričakovali nič dobrega.

Pogostokrat so govorili o smrti. Niso se je bali. Bili so se le muk, ki so jih čakale, kakor so pravili, da jih pripravijo boljševiki vsakemu pred smrtjo. Molili so z Nikandrom k Bogu za pomoč. Vsako jutro so si pripovedovali sanje, ki so jih ponoči imeli. Sanje jim niso napovedovale nič dobrega in stopnjevale so jim nemir in nervoznost. Prebivanje v podzemeljski celici je bilo vsak dan bolj nezno.

Zopet so župnika Nikandra pripeljali pred preiskovalnega sodnika. Tokrat je videl sedeti poleg sodnika še dva čekista, ki tudi nista bila starejša od sodnika. Nikandru se je to zdelo slabo znamenje.

“Sedi, tovariš duhovnik,” je ukazal sodnik kot navadno. Sedaj nam končno povej, kam si stvari skril.”

Župnik Nikander zopet ni hotel povedati. Tedaj je postal sodnik zaripel od jeze in poskočil ter vrzel naočnike raz nosa na mizo. S škilavimi in mrzlimi očmi je pobilskal proti župniku kakor zlobna žival.

“Sedaj je dosti igranja,” je zakričal in njegov glas je postal od razburjenja hripav. “Zadnjič vprašam: Kje so stvari!”

“In jaz odgovarjam zadnjič, da vam ne bom tega nikdar povedal,” je mirno odgovoril Nikander.

“Tovariš očka,” se je vmešal eden prisotnih čekistov. Nikander je sodil, da je bil Rus. “Svetujem vam,” je Rus nadaljeval, “da ne zlorablajte potrpežljivosti preiskovalnega sodnika. Zakaj se hočete tu izpostavljati trpljenju, ko bi se pa mogli še danes peljati domov? Komu kaj koristijo, če ste predmete skrili in ste sedaj zaprti. Mislite li, da bo kdo hvalil vašo smrt. Le zasmehovali vas bodo in vaši verniki bodo uvideli, da ste storili neumnost. Premislite si še enkrat prav dobro in jutri nam končno odgovorite.”

“Torej dobro, do jutri,” je tudi rekel preiskovalni sodnik. “Še enkrat bom počakal. Če pa ne boste jutri govorili, boste nekaj doživeli. To vam obljubim.”

Ko je župnik Nikander poročal v celici častnikom o svojem zaslišanju, se je ustrašil ob pogledu nanje. Razburjeni so bili kot še nikdar. Niti trenutka niso mogli biti mirni. Niti stati, niti sedeti niso

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!

TRUPLO SV. ANDREJA BOBOLE

Leta 1938 so vsi listi pisali o poljskem svetniku in mučniku sv. Andreju Bobolu, ki ga je papež Pij XI. za Veliko noč 1938 prištel med svetnike. Njegovo truplo je bilo slovesno prepeljano iz Rima v Varšavo in odtod na vzhodno Poljsko.

Belgijski list “Nation Belge” poroča zdaj, da so truplo poljskega mučenika sv. Andreja Bobole po vpadu rdečih čet na vzhodno Poljsko rešili in ga prepeljali v Varšavo. Ko so v septembru nenadoma rdeče čete zasedle vzhodno Poljsko, je bilo nekaj poljskih

ZAHVALA

Willard, Wis.

Dolžnost me veže, da se spodaj podpisana lepo zahvalim vsem tukajšnjim darovalcem, ki so mi priskočili na pomoč v težki nesreči, ki me je zadela 15. novembra, ko mi je do tal pogorel lepo vreden hlev. — Nesreče, ki me zadevajo, so skoro neznosne. Pred osmimi leti mi je umrl mož nagle smrti, zadet od kapi. Zapustil mi je številno družino malih otrok in revno, za silo zgrajeno poslopje. Z največjo težavo sem si zadnja leta postavila spodobno hišico ter zgradila nov hlev, da bi moglo tako bolj uspešno farma donášati kruh za številno družino, ko se zgoraj omenjenega dne v poznih nočnih urah zasveti in usodepolna nesreča je bila tu. S hlevom vred je zgorelo vse žito, stroji in krma. V veliki naglici niti vse živine nismo mogli rešiti. Res je, da je bila škoda deloma krita z zavarovalnino, toda v takem slučaju se dolžniki v prvi vrsti poslužijo pravice, katero jim dovoljuje postava.

Zato gre v prvi vrsti zahvala Mrs. Mary Trost in Mrs. Josephine Digoski, ki so se zavzele in nabirale prostovoljne darove od hiše do hiše. Imena darovalcev so sledeča: po \$5.00 so darovali: Frank Perovšek, Ignac Koščak, Louis Koščak, Charles Perko, John Trunkel, John Petkovšek, Mrs. Digoski, Mrs. Trost, Joe Dobush, Jack Herick in Joseph Jelarich. Po \$4.00: Avgust Bizjak. — Po \$3.00: Rev. P. Marcel, Joe Stancar, Frank Lunka in Mary Ule. — \$2.50 E. J. Crane & Son. Po \$2.00 so darovali:

Frank Kokel, Frank Gosar, Matt Malnar, Anton Debevc, Blaž Kosmacič, Mrs. Plautz, Paul Sauli, Mrs. M. Lucas, Mike Artach, Mary Lesar, Mary Perko, Joe Lunka, Frank

CISTIMO

KLOBUKE PO PRAVILNEM NAČINU

WM. LE BEN

KLOBUČAR

1904 W. Cermak Rd. Canal 8682 Chicago, Ill.

Nove klobuke izdelujemo po naročilu PO \$3.50 IN VEČ.

GRDINOVI KOLEDARJI

V drugi številki bo pojasnjeno o naših koledarjih, kakšni da so za leto 1940. Tu je razlog, da jih lahko dobite ali naročite za vaše prijatelje kamor hočete. Za 1940 so koledarji mnogo prikladnejši za vsako stanovanje, pa tudi mnogo bolj praktični. Do sedaj so bili preveč samo trgovski, sedaj so družinski, malo so manjši, 14x20, za pošiljatev pa tudi cenejši. Za vsako hišo in stanovanje primernejši, to boste poznali. Cena za enega je samo 15 centov, bilo za v staro domovino ali kamorkoli po Ameriki. Za domove jih naši rojaki dobijo brezplačno v Clevelandu v obeh prodajalnah pohištva. Ako pišete, naredite naslov:

Anton Grdina in Sinovi

6019 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

joče. Z možem je bila obhajana tudi njegova soproga gospa Julija Berzin-Tandler. G. Berzin ima nadoho. Veliko trpi vdano in mirno.

Sorodnik provincijalne prednice tukajšnjih šol, sester gospod Ferdinand Babnik bo zapel svojo prvo novo mašo v samostanski kapeli v Šmihelu letos 5. decembra. — Zaradi boleznij je moral študij prekiniti.

Svetovne razmere so ustavile delo za sirotišnico, niso pa pokopale idej, gospe se zopet

NOVO! NOVO!

Ravnokar smo prejeli zanimive brošure od Knjižnice “Delavske Fronte” iz Maribora. Brošure so nadvse zanimive in aktualne, kar živo razpravljajo o boljševizmu in komunizmu. Vsak delavec, bi moral te brošure čitati. Te brošure so:

1. BOLJŠEVIZEM IN DELAVSTVO, stane 10c.
2. KOMUNIZEM IN DRUŽINA, stane 10c.
3. VAS V BOLJŠEVIŠKI RUSIJI, stane 10c.

Kdor naroči vse tri skupaj jih dobi za 25c.

Dobijo se pri:

KNJIGARNA AMERIKANSKI SLOVENE

1849 W. Cermak Rd. Chicago, Ill.

Naročila sprejema: Knjigarna Amerikanski Slovenec, 1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILL.

Električna peč reče Vesel božič

TRIKRAT NA DAN—SKOZI VEČ LET!

AVTOMATIČNA... HITRA... ČISTA... VARČNA!

✱ Za čim najbolj veseli božič podarite materi prednosti električnega kuhanja. Hitrost, čistost in priprave za brezskrbnost ji bodo prihranile ure dela... dale ji več časa za druge stvari. In tudi boljše kuha živila. Obedi bodo bolj okusni — bolj prijetni za celo družino — ker so živila kuhana v njih lastnih naravnih sokih.

Električne peči se prodajajo pri trgovcih za električne potrebščine, v trgovinah z železnino, v trgovinah s pohištvom in v department trgovinah ter pri Commonwealth Edison Company.

Kuhajte z elektriko